

DJOSER

Rondreis Sulazwesi, 22 dagen

Reisschema

Dag 1 Amsterdam - Jakarta
Dag 2 Jakarta - Manado
Dag 3 Manado - excursie Tangkoko nationaal park - Tomohon
Dag 4 Tomohon
Dag 5 Tomohon - Gorontalo
Dag 6 Gorontalo, excursie Nani Wartebone - Marissa
Dag 7 Marissa - boot naar Togian eilanden
Dag 8 Togian eiland
Dag 9 Togian eiland
Dag 10 Togian eiland - boot naar Ampana - Tentena
Dag 11 Tentena
Dag 12 Tentena - boot naar Pendolo
Dag 13 Pendolo - Rantepao (Torajaland)
Dag 14 Rantepao
Dag 15 Torajaland - trekking
Dag 16 Torajaland - trekking
Dag 17 Rantepao - Watangsoppeng - Sengkang
Dag 18 Sengkang - Watampone - Tanjung Bira
Dag 19 Tanjung Bira
Dag 20 Tanjung Bira - Makassar
Dag 21 Makassar - Amsterdam
Dag 22 aankomst Amsterdam

Dag tot dag beschrijving

Spookjesapen in de jungle van Tangkoko

Dag 1 Amsterdam - Jakarta

Dag 2 Jakarta - Manado

Dag 3 Manado – excursie Tangkoko nationaal park – Tomohon

Vanuit Amsterdam vliegen we Jakarta, en vervolgens door naar [Manado](#), de hoofdstad van Sulawesi. In deze aangename kuststad kunnen we de reis rustig starten en genieten van uitzichten over zee en het brede culinaire aanbod aan Indonesische restaurants. De dag na aankomst maken we een excursie naar [Tangkoko nationaal park](#). Dit bijzondere reservaat met tropisch regenwoud heeft een grootte van 4250 hectare. Het ligt tussen de bergtoppen van de Dua Saudara en de Tangkoko en de zee. Je kunt hier op de zwarte lavastranden een wandelingetje maken naar een vissersdorpje.

In de middag verkennen we het park onder leiding van een ervaren gids. In de imposante jungle kom je verschillende apensoorten tegen, waaronder de zwarte makaak en het spookaapje (Tarsier). Deze aapjes zijn even groot als een handpalm, dus die laten zich niet snel vinden! Ook voor vogelaars heeft het reservaat genoeg te bieden: de roodknobbelige neushoornvogel is slechts één van de vele bijzondere vogelsoorten die alleen in Sulawesi voorkomt. Aan het eind van de dag rijden we door naar Tomohon.

Bijzondere markten en vulkanen

Dag 4 Tomohon

Dag 5 Tomohon – Gorontalo

Dag 6 Gorontalo, excursie Nani Wartebone nationaal park – Marissa

[Tomohon](#) staat bekend als de bloemenstad, vanwege de vele bloemkwekerijen aan huis. Op de lokale markt kijk je je ogen uit: slangen en vleermuizen worden hier verkocht voor consumptie. Ook in de omgeving is genoeg te zien en te beleven. Beklim bijvoorbeeld de Mahawuvulkaan waar vandaan je een prachtig uitzicht hebt over de omgeving, of maak een fietstocht door het heuvelachtige landschap. In het restaurant bij het Tomohonmeer, dat op palen staat midden in de rivier, eet je de lekkerste verse vis. In het kristalheldere meer kun je een frisse duik nemen tussen de goudvissen die hier nog in het wild leven.

We reizen verder naar Gorontalo, de op een na grootste stad van Noord-Sulawesi. De bevolking doet er alles aan om de stad schoon te houden, het is daardoor een van de aantrekkelijkste steden in de provincie. De stad staat bekend om hun speciale borduurwerk Krawang en de fraaie villa's uit de koloniale periode waarvan er nog een aantal goed bewaard is gebleven. Je kunt de stad eenvoudig verkennen in een dokar, een koetsje met paard. We maken een excursie naar het Wartebone nationaal park waar we op een avontuurlijke tocht door de jungle worden vergezeld door de vriendelijke lokale bevolking. Na afloop kun je afkoelen onder een waterval of je vermoeide spieren tot rust laten komen in de warmwaterbronnen van Lombongo. We rijden verder naar Marissa voor de overnachting.

Schildpadden en zeesterren op de Togian-eilanden

Dag 7 Marissa – Togian-eilanden

Dag 8 Togian-eilanden

Dag 9 Togian-eilanden

Vanuit Marissa maken we in een boot de oversteek naar één van de [Togian-eilanden](#) in de Golf van Tomini. Op deze eilanden wonen zigeuners die hun houten huizen hebben gebouwd op palen van gedroogd koraal. Op de spierwitte stranden, omgeven door de groene jungle, krijgt je het gevoel volledig aan de bewoonde wereld te zijn ontsnapt. Je kunt hier eindeloos liggen luieren, zwemmen of een wandeling maken. Onder water gaat er een wereld voor je open; al duikend of snorkelend zie je schildpadden, bont gekleurde vissen, blauwe zeesterren die zich vastkleven aan de kleurrijke koraalriffen en zelfs oude scheepswrakken.

Het glasheldere Posomeer

Dag 10 Togian-eiland – Ampana – Tentena

Dag 11 Tentena

Dag 12 Tentena – Pendolo

We reizen verder, via het vissersdorpje Ampana, naar Tentena, een klein stadje aan de noordkant van het Posomeer. In de omgeving vind je kleine houten huisjes waar je heerlijk kunt wandelen tussen de plantages. Ook bezoeken we de twaalftrapswaterval in Saluopa waar het glasheldere water over reusachtige rotsbollen stroomt.

Onze volgende bestemming is Pendolo, gelegen aan de zuidkant van het Posomeer. Het heldere turquoise water ziet er uitnodigend uit, maar pas op, volgens de legende woont in het meer een 30 meter lange drakenslang! We verblijven in een eenvoudig hotel, prachtig gelegen aan het meer.

Dodencultuur in Torajaland

Dag 13 Pendolo – Rantepao

Dag 14 Rantepao

Dag 15 Rantepao, trekking Torajaland

Dag 16 Torajaland trekking – Rantepao

Door sawahs en tabaksplantages trekken we de heuvels in naar Rantepao, het land van de [Toraja's](#). We overnachten in een comfortabel hotel met zwembad. Een bezoekje aan de lokale markt is een absolute aanrader. Hier wordt fruit, groenten en kleding verhandeld, maar je vindt er ook lokale specialiteiten zoals palmwijn, waterbuffels en varkens. Vanuit Rantepao maken we een trekking door Torajaland waar je de typische woningen op palen ziet met prachtig gedecoreerd houtsnijwerk en hoge daken als een omgekeerd zadel. De Toraja's hebben hun eigen tradities en rituelen die je goed terugziet in hun voorouderverering en wonderlijke dodencultuur. Met een beetje geluk ben je getuige van een bruiloft of begrafenis. Bijzonder zijn ook de Toraja-graven in rotsen en grotten versierd met tau tau, levensgrote houten dodenbeelden. Tijdens de tweedaagse trekking overnachten we in een typische Toraja-woning. Na de tweedaagse trekking door het Torajaland gaan we weer terug naar Rantepao. Indien je wenst om niet deel te nemen aan de trekking, dan kun je met lokaal vervoer zelf naar de overnachtingsplek komen, of een extra nacht in Rantepao verblijven. Hier kun je eventueel een busje met chauffeur huren om zo nog enkele bezienswaardigheden in de omgeving te bekijken. Dit kan de reisbegeleider ter plaatse voor je regelen.

Wuivende palmen en parelkwitte stranden

Dag 17 Rantepao – Sengkang

Dag 18 Sengkang – Bira

Dag 19 Bira

Dag 20 Bira – Makassar

Dag 21 Makassar, vlucht naar Amsterdam

Dag 22 aankomst Amsterdam

De volgende bestemming is Sengkang waar je met een bootje op het Tempemeer de typisch Buginese drijvende huizen, de zijdekwekerijen en visakkers kunt bezoeken. In het vissersstadje Bira kun je heerlijk relaxen op de ongerepte stranden aan de turquoise zee. De zandstranden zijn hier prachtig wit; een prima locatie dus voor een vrije dag en zo kun je even bijkomen van de indrukken tijdens de reis.

Onze reis eindigt in [Makassar](#). De herinnering aan de VOC-periode komt hier tot leven tijdens een bezoek aan het intact gebleven Fort Rotterdam. Wie nog een tastbare herinnering aan deze bijzondere reis op de kop wil tikken kan terecht op de Jl Somba Opu Shopping Strip. Vanuit Makassar vliegen we terug naar Jakarta en vervolgens terug naar Amsterdam.

Op weg met Djoser

Bij onze reizen is geen sprake van een strak gepland reisschema. Het principe 'vrijheid-blijheid' houdt in, dat enkele excursies die bij de reis zijn inbegrepen vastliggen, maar dat de resterende tijd vrij is in te vullen.

Uiteraard ben je nooit verplicht om aan een excursie deel te nemen. Bij alle excursies zijn entreegelden dan ook exclusief zodat je zelf kan bepalen of je mee naar binnen wilt. Wie er liever zelf op uitgaat heeft daartoe alle vrijheid. Op die manier leer je Sulawesi immers het beste kennen. De maximale groepsgrootte voor deze reizen is 20 personen.

Praktische informatie

Accommodatie

Tijdens je reis door Sulawesi overnacht je in comfortabele en sfeervolle hotels, waarvan de kamers zijn voorzien van douche, toilet en airco of van. Het toerisme op Sulawesi is nog niet erg ontwikkeld, daarom zijn op een aantal locaties de accommodatiemogelijkheden beperkt en maken we gebruik van eenvoudige hotels. Een aantal hotels beschikt bovendien niet over warm water. We boeken zoveel mogelijk hotels die centraal gelegen zijn, zodat je te voet veel kunt bekijken. Een enkele keer maak je gebruik van een taxi om in het centrum te komen. Een deel van de hotels beschikt over een zwembad voor een verfrissende duik.

Tijdens de tweedaagse trekking verblijven we in een lokaal gerund eenvoudig 'guesthouse'. Dit is eenvoudiger dan het verblijf in de hotels en hier zijn gedeelde faciliteiten. Het is een unieke kans om van dichtbij een kijkje te nemen in het dagelijkse leven van de Toraja's.

Bekijk hotelreviews op [Tripadvisor](#)

Manado [Minahasa Hotel](#)
Tomohon [Villa Emitter Tomohon](#)
Gorontalo [Hotel Grand Q Gorontalo](#)
Marisa Marina Beach Resort
Togian [Kadidiri Paradise Resort](#)
Tentena [Hotel Danau Poso](#)
Rantepao [Hotel Indra](#)
Sengkang BBC hotel
Bira [Anda Beach Bungalows](#)
Makassar [Hotel Best Western](#)

Deze selectie geeft een goed beeld van de hotels waar we op deze reis verblijven.

Eenpersoonskamer

Alleenreizenden worden ingedeeld met andere alleenreizenden van hetzelfde geslacht. Het is mogelijk een eenpersoonskamer te boeken voor deze reis. De toeslag hiervoor is vanaf € 675,-.

In de maanden juli en augustus is het niet mogelijk om een eenpersoonskamer te boeken op de Togian-eilanden.

Vliegreis

Het meest voorkomende vluchtschema staat hieronder. Je kan ook het schema per vertrekdatum bekijken. Vliegtijden en -maatschappijen zijn onder voorbehoud van wijzigingen.

<i>Vluchtmaatschappij</i>	<i>Tijd</i>	<i>Vertrek</i>	<i>Aankomst</i>
Garuda Indonesia	Amsterdam - Jakarta	12:05	06:55*
Garuda Indonesia	Jakarta - Manado	09:20	13:45
Garuda Indonesia	Makassar - Jakarta	18:05	19:30
Garuda Indonesia	Jakarta - Amsterdam	02:25	11:00*

* aankomst volgende dag

In Sulawesi is het in onze zomertijd 6 uur later. In onze wintertijd is het 7 uur later.

Vervoer

Tijdens de reis door Sulawesi maken we gebruik van onze eigen bus. Omdat de infrastructuur op Sulawesi beter geschikt is voor kleinere bussen, wordt hiermee gereisd. We kunnen onderweg stoppen wanneer we willen. Het vervoer van en naar de Togian-eilanden wordt met eigen gehuurde charterboot afgelegd. De boot is voorzien van zwemvesten en een radio.

Bij de reis inbegrepen

- Vluchten met Garuda Indonesia of Etihad
- Alle vluchttoeslagen
- Vervoer per bus
- Boottoertochten
- Hotelovernachtingen inclusief ontbijt
- Nederlandse reisbegeleiding
- Engelssprekende gids tijdens trekking in Torajaland
- Excursie Tangkoko nationaal park met lunch
- Excursie Nani Wartebone nationaal park
- Alle maaltijden tijdens het verblijf op de Togian-eilanden
- Tweedaagse trekking in Torajaland onder leiding van een gids inclusief maaltijden

Excursies

Bij Djoser bepaal je zelf welke bezienswaardigheden je de moeite waard vindt om te bezoeken. De een struint graag over de markt in Makassar op zoek naar koopjes, de ander wil op zijn gemak de onderwaterwereld bekijken tijdens een snorkeltocht of strijkt neer op het terras, om onder het genot van een drankje, het dagelijks leven gade te slaan. In de meeste gevallen kun je zelf of met groepsgenoten, al dan niet met hulp van onze reisbegeleiding, er te voet of met lokaal vervoer erop uit trekken. Toegangsgelden zijn dan ook niet bij de reissom inbegrepen, zodat je alle vrijheid hebt om je eigen plan te trekken.

Sommige bezienswaardigheden mag je niet missen, zijn slecht bereikbaar of liggen 'en route' naar onze volgende overnachtingsplaats. Dergelijke excursies zijn bij Djoser in het programma opgenomen. Ook bij alle excursies die bij het programma inbegrepen zijn, geldt dat het entreegeld exclusief is.

Tijdens deze reis door Sulawesi zijn de volgende excursies in het reisprogramma inbegrepen:

- Excursie Tangkoko nationaal park. We gaan op verkenning onder leiding van een ervaren gids. In de imposante jungle kom je verschillende apensoorten tegen, waaronder de zwarte makaak en het spookaapje (exclusief entree park)
- Excursie Nani Wartebone nationaal park. Op een avontuurlijke tocht door de jungle worden vergezeld door de vriendelijke lokale bevolking (exclusief entree park).
- We maken een 2-daagse trekking door Torajaland onder leiding van een gids, waarbij de maaltijden zijn inbegrepen, we overnachten in een typische Toraja-woning.

In onderling overleg kan er ook hier en daar een extra stop worden ingelast. Zo kunnen we op weg van Sengkang naar Bira een stop maken bij het Andi Mappasis museum in Watampone, of onderweg naar Makassar kun je een zoutboederij bezoeken in Jeneponto.

Ter plaatse kunnen nog meer excursies geregeld worden, zoals een fietstocht in Tomohon, een boottocht op het Posomeer en Tempemeer of een becak-tour in Makassar. Absolute aanrader is een dagtocht langs de Torajadorpen, waar een bezoek aan de Torajagraven centraal staat.

Reisdocumenten

- E-ticket. Meer informatie over de vlucht ontvang je ongeveer 2 weken voor vertrek;
- Paspoort, dat bij vertrek uit Indonesië nog minimaal 6 maanden geldig is;
- Een visum is te verkrijgen bij aankomst in Indonesië en kost omgerekend zo'n 35 euro. Met dit visum kun je maximaal 30 dagen in Indonesië verblijven. Indien je langer dan 30 dagen verblijft, dien je het visum

voor vertrek bij de ambassade in Nederland aan te vragen.

Geldzaken

In Indonesië wordt er betaald met de Indonesische Rupiah (IDR). De koersen fluctueren constant, kijk voor een actuele koers op oanda.com.

Pinnen: in de grote plaatsen op Sulawesi, zoals in Makassar en Manado zijn geldautomaten, maar er zijn regelmatig storingen. Houd er daarnaast rekening mee dat het maximale bedrag dat per dag kan worden opgenomen veel lager kan liggen dan in Nederland. Inmiddels is het in steeds meer plaatsen mogelijk om te pinnen, maar niet alle betaalpassen worden even gemakkelijk geaccepteerd.

Contant: Hoewel het wel mogelijk is om ter plaatse geld op te nemen, adviseren we u om ook een bedrag aan contanten mee te nemen in lokale valuta. Tevens adviseren we een bedrag van € 50,- tot € 100,- te reserveren voor noodgevallen.

Als richtbedrag voor uitgaven die niet bij de reissom zijn inbegrepen, zoals maaltijden, entreegelden, facultatieve excursies en persoonlijke uitgaven geldt minimaal € 225,- per persoon per week.

Het is gebruikelijk om fooien te geven voor verleende diensten. Om te voorkomen dat je steeds fooien uit moet delen, wordt aan het begin van de reis een fooienpot ingesteld, waaruit de (gezamenlijke) tips aan de chauffeurs, gidsen, hotelpersoneel e.d. worden betaald. De richtlijn voor de fooienpot voor deze reis bedraagt € 35,-.

Maaltijden

De Indonesische keuken is een van de bekendste van Azië en is buitengewoon gevarieerd. Voor de liefhebbers kan de reis een ware culinaire ontdekkingsstocht worden. Indonesië bestaat uit duizenden eilanden, waarvan velen hun eigen recepten en specifieke kruiden hebben. Zo zijn de gerechten op Sumatra in het algemeen veel pittiger dan op Java. De gerechten van Oost-Java zijn doorgaans wat zoeter van smaak. Daar wordt onder andere ook meer gebruikgemaakt van palmsuiker. De Indonesische keuken heeft onder invloed gestaan van de Chinese, Indiase, Arabische en ook de Nederlandse keuken. Elk heeft zijn bijdrage geleverd aan de grote verscheidenheid aan gerechten. In Sulawesi, Tana Toraja, maakt men bij de bereiding van de gerechten veel gebruik van bamboe, oftewel de pa'piong. De gerechten zijn over het algemeen sterk gekruid. De Minahassa keuken in Noord Sulawesi is weer geheel anders, met gerechten als soep van vliegende hond (soto kalong) of gebakken bosrat (kawaok).

In Indonesië gebruikt men veel kruiden, zoals laos, djintan (komijn), djahé (gingerwortel), koenjit (kurkuma, geelwortel) en ketoembar (korianderzaad). In vrijwel ieder gerecht wordt gebruikgemaakt van uien, knoflook en sambal en vaak wordt er kokosmelk toegevoegd voor de speciale, zachte smaak. Ook het gebruik van ketjap (sojasaus) is algemeen. Als bijgerecht is er vaak kroepoek, atjar en sambal.

Het ontbijt is bij de reissom inbegrepen. Er wordt een continentaal ontbijt geserveerd, maar wie dit prefereert kan veelal ook een Indonesisch ontbijt krijgen. Op de Togian-eilanden en tijdens de trekking zijn de maaltijden inclusief. Verder zijn lunch en diner niet bij de reissom inbegrepen, waardoor je op vrije dagen alle vrijheid hebt te bepalen waar, wat en met wie je gaat eten. De reisbegeleiding kan je adviseren over het Indonesische eten en geschikte eetgelegenheden. Er is een scala aan mogelijkheden, variërend van restaurants tot kleine warungs langs de weg. Overigens bieden verschillende restaurants ook een keuze aan westerse gerechten.

Gezondheid

Vaccinaties zijn niet verplicht, maar voor deze reis worden wel aangeraden:

- vaccinaties tegen DTP, tyfus en hepatitis A
- malariatabletten

Het is verstandig enigszins te letten op wat je eet. De hygiënische omstandigheden in het land zijn redelijk tot

goed. Uiteraard is het handig om een middel tegen darmstoornissen mee te nemen. De reisbegeleiding is in het bezit van een medische set, met daarin steriel medisch hulpmateriaal.

Klimaat en geografie

Sulawesi ligt op de scheidslijn van de moessons en heeft in Zuid-Sulawesi een tegenovergesteld seizoen dan in Noord-Sulawesi. De regentijd duurt er van oktober tot maart, maar in de berggebieden kan er in de zomer ook een bui vallen, doordat de bergen de bewolking vasthoudt. De temperatuur van Sulawesi ligt tussen de 25 en 34 graden. Omdat het eiland op de evenaar ligt schijnt de zon precies 12 uur per dag.

Reisbegeleiding en Gidsen

Een enthousiaste Nederlandse reisbegeleider begeleidt de reis. Onze reisbegeleiders zijn zeer ervaren en bevlogen reizigers en vertellen onderweg leuke weetjes over de bestemming. Zij zorgen dat de reis soepel verloopt en zijn het aanspreekpunt voor vragen en wensen. De eigen passie, in combinatie met een uitgebreide training en inwerkprocedure, vormt de basis voor hun deskundigheid en professionaliteit. Een lokale Engelssprekende gids vertelt uitgebreid over het land; van de lokale gebruiken, religieuze invloeden tot culturele achtergronden.

